

d) A levezető elnök megköszöni a bizottság munkáját, gratulál és jó munkát kíván az újonnan megválasztott tisztségviselőknek. Ezt követően bejelenti, hogy a fenti szervezeti és személyi változások miatt szükségessé vált a társasági Alapszabály módosítása két ponton; ezeket a választmány támogatja.

Tekintettel arra, hogy a vidéki csoportok elnökei funkciójukból eredően választmányi tagok, a két új elnök (Kalcsó Gyula és Navracsics Judit) is az lesz, továbbá az új társasági titkár is automatikusan választmányi taggá válik. Ezért szükséges megemelni azt a létszámkorlátot, amely 35 főben maximálta a választmányi tagok számát: a javaslat értelmében a maximális létszám 40-re emelkedne.

A másik módosítás célja, hogy a társasági dokumentumokat – akadályoztatás esetén – az elnök és a főtitkár külön-külön is aláírhasa. A napi szinten is jelentősen megnövekedett adminisztráció ugyanis folyamatos jelenlétet kíván meg, és akadályoztatás esetén a szoros határidők miatt elszámolási nehézségek léphetnek fel.

A levezető elnök megkérdezi, hogy van-e kérdés, hozzászólás, majd nyílt szavazásra bocsátja a két módosítási javaslatot. A két alapszabály-módosítást a Közgyűlés egyhangúlag támogatja.

7. napirendi pont. A levezető elnök felkéri Juhász Dezsőt a társasági díjak átadására. Juhász Dezső felolvassa a társasági díjak kuratóriumi elnökei által írt indoklásokat, és gratulációk mellett átadja a díjakat. A Bárcezi-díjat Korompay Klára, a Csűry-díjat Presinszky Károly, a Fokos-díjat Gulyás Zoltán, a Gombocz-díjat Kocsis Zsuzsanna, a Zsirai-díjat pedig Maticsák Sándor veszi át.

A levezető elnök maga is gratulál a kitüntetetteknek, megköszöni a tevékeny közreműködést, és a közgyűlést berekeszti.

JUHÁSZ DEZSŐ
a Magyar Nyelvtudományi Társaság főtitkára

Megalakult a Magyar Nyelvtudományi Társaság veszprémi csoportja

1. E körben közismert tény, hogy az 1904-ben alapított Magyar Nyelvtudományi Társaság kettős céllal jött létre. Az egyik a magyar nyelv és a vele érintkező nyelvek tudományos kutatása volt többféle megközelítésből, a másik pedig e tudományos ismeretek terjesztése. A Társaság ezt a szerepét azóta is betölti, és ma már négy szakosztálya, három tagozata és hat vidéki csoportja tömöríti tagjait. A vidéki csoportok, megalakulásuk időbeli sorrendje szerint: a debreceni, a szegedi, a pécsi, az egri, a nyíregyházi és a szombathelyi. Ezt a listát bővíti mostantól új csoporttal, hetedikként a veszprémi. Alakulását 2023. március 24-én fogadta el a Társaság az éves közgyűlésen.¹

¹ Időközben újjáalakult a Társaság jászberényi csoportja is. (A szerk.)

A veszprémi csoport telephelye a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kara, elnöke a jelen írás első szerzője, titkára a második szerző. A Társaság eredeti szándékait követve szeretnénk, ha a csoport a különféle kutatások tudományos bemutatásán túl társadalmi célt is szolgálna, így például ismeretterjesztő előadások, pedagógus-továbbképzések és versenyek hirdetésével egyaránt.

E tevékenységeket már régóta végezzük az egyetemen, Veszprém városában és szélesebb vonzáskörzetében. Egyéni nyelvészeti kutatásainkat a jelen írás jellegéből és területi korlátaiból fakadóan nem ismertetjük itt, csupán egy nagyobb projektet említünk meg. Ez pedig az Éghajlatváltozás Nemzeti Laboratórium, amely munkájában a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kara is tevékenyen részt vesz. A projekt két rész kutatása a klímaváltozással kapcsolatos online nyelvi attitűdöket, valamint az éghajlatváltozás kérdéseinek médiában és oktatásban való megjelenését vizsgálja (W3). A projektnek természetesen ez esetben is fontos eleme az eredmények társadalmi disszeminációja. Az ismeretterjesztő tevékenységek sora azonban itt nem ér véget.

Immáron harmadik évadát kezdte el 2022 őszén Pannon KultúrKlub címmel megálmodott sorozatunk (W1), amely során a régióban és országosan ismert szakemberekkel, művészekkel, tudósokkal beszélgetünk havi rendszerességgel, egyetemen kívüli helyszínen olyan kulturális kérdésekről, amelyeket tudományos módszerekkel is vizsgálunk karunkon. Így hallhatott már a közönség nyelvészeti vonatkozásban a két- és többnyelvűségről külföldön, illetve határon túl felnőtt és onnan Magyarországra költöző magyar filmrendezővel és költővel folytatott beszélgetés révén, a nyelvi-nyelvjárási sokszínűségről a magyar szinkronszakma legnevesebb képviselői, valamint a nyelvi normák és a nyelvi változás kérdéseiről televíziós bemondók közreműködésével.

Open University néven interaktív előadásokat kínálunk a régió iskolái számára, amelyek a tanórákon jellemzően háttérbe szorított témakörök módszertanába, eredményeibe vezetik be a tanulókat (W2). A diáksággal ezen túl is sokszor találkozunk: gyakran teszünk eleget meghívásoknak, felkéréseknek a város és a környék általános és középiskolaiban általában valamilyen témahét, egyéb alkalom, így például az Európai Nyelvek Napja kapcsán.

2022 őszén első alkalommal hirdettük meg Nyelvész Lélek című versenyünket hagyományteremtő szándékkal, akkor még csupán a Veszprémi és a Balatonfüredi Tankerület általános és középiskolás tanulói számára. Ekkor nyelvjárási adatgyűjtést és elemzést bemutató pályamunkákat kértünk az érdeklődőktől, amelyek szép számban érkeztek is. A pályázó diákok saját szüleineket, nagyszüleineket, szomszédaikat interjúvolták meg, és foglalkoztak ezáltal saját nyelvjárási hátterükkel tudatosabban – talán életükben először. Célunk, hogy a versenyt ezután is meghirdessük, már nem csak szűk körben, és minden évben másik olyan nyelvtudományi területet, illetve megközelítésmódot állítva a felhívás középpontjába, amely a nyelvészet addig kevésbé vagy egyáltalán nem ismert, reményeink szerint érdekes oldalát mutatja meg a fiataloknak. Egy új országos rendelet értelmében 2024-től a felsőoktatási intézmények 100 pont erejéig adhatnak többletpontokat úgy, hogy ők határozhatják meg annak követelményeit, feltételeit. Kari döntésünk értelmében, sok más tanulmányi versenyünk mellett, a Nyelvész Lélek versenyen való részvétel, illetve helyezések (részletesen meghatározott kritériumok szerint) szintén többletpontokat fognak jelenteni a tanulóknak.

Az ismeretterjesztő tevékenységen túl karunk kezdetől csatlakozott a Magyar Tudományos Akadémia Tudomány napi rendezvénysorozatához, ahol az oktatók, így a nálunk

tanító nyelvészek többsége minden évben bemutatja saját kutatási eredményeit, és az előadások anyagából évente kötet is megjelenik az Akadémiai Kiadó Magyar Elektronikus Referenciamű Szolgáltatása (MeRSZ) keretében. 2021 tavaszán karunk rendezte meg a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének XVIII. kongresszusát, és szerkesztette részben az előadások írott változatát publikáló köteteket. Ez év júniusára négynapos nemzetközi interdiszciplináris konferenciát szerveztünk a Veszprém–Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program támogatásával „A múltban gyökerező identitás jelene és jövője” címmel, amely nyelvtudományi szekciót is magába foglalt. A 23 éve karunk által rendezett Pszicholingvisztikai Nyári Egyetem ez évben szintén e konferencia részeként valósult meg.

2. Mindezen – csupán az utóbbi évekből említett – előzmények után és jelen programjaink alapján fontosnak tartottuk, hogy tudományos és ismeretterjesztő, illetve tudomány népszerűsítő tevékenységi körünkbe a Magyar Nyelvtudományi Társaságot is bevonjuk háttérintézményként, és egyúttal betöltsük a vidéki csoportok sorában a közép-dunántúli régiót eddig illető hiányt.

Első feladataink egyikének a csoport indulásáról való híradást tartjuk minél több hagyományos és digitális fórumon nemcsak a nyelvész kollégák, hanem a csoport vonzókörzetébe tartozó tanítók, tanárok és pedagógusjelöltek, valamint mindazok számára, akik érdeklődnek a nyelvtudomány kérdesei iránt.

Terveink szerint a szakmai programok között – a Társaság hagyományaihoz illeszkedve – felolvasóülések is szereplnének, amelyeken a Pannon Egyetemen, illetve a régióban kutató és oktató nyelvész kollégák ismertetnék tudományos eredményeiket. Ahhoz, hogy a nem nyelvész érdeklődők is már kezdetől fogva megszólítva érezzék magukat, az ülések mellett továbbra is szervezzük könnyedebb hangvételű, de tudományos alapon nyugvó, a nyelvi kérdéseket közérthetőbb, színesebb módon bemutató előadásainkat, programjainkat. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy ezeken az alkalmakon olyan kérdéseket is érintsünk, amelyek teljes mértékben hiányoznak a tananyagból, vagy amelyek szerepelnek ugyan benne, ám csupán érintőlegesen, vagy éppen elavult, esetleg megtévesztő információkkal. Hosszabb távú terveink között szerepel további tudományos konferenciák, valamint pedagógusok és pedagógusjelöltek nyelvtudományi ismereteinek, módszertárának bővítését célzó műhelyek és továbbképzések szervezése is.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy minél több program elérhető legyen online formában, miként azt is, hogy minél több szakmai és más közösséggel is együttműködjünk, így a Társaság szakosztályaival, tagozataival és vidéki csoportjaival, egyetemekkel, kutatóintézetekkel, kutatócsoportokkal, valamint Veszprém városával, a régió iskoláival és további kulturális intézményekkel.

Miként a Társaság honlapján is olvasható, a szervezet „[t]agjainak a sorába a nyelvészeken kívül az anyanyelv ügye iránt fogékony értelmiséget is mindig szívesen fogadta. A magyar nyelv kutatóin kívül tagjai között voltak és vannak a magyarországi más nyelveknek, a magyarral kapcsolatban volt és levő egyéb nyelveknek, valamint az általános nyelvészetnek és az uralisztikának a kutatói is” (l. n., W4). Bízunk benne, hogy tevékenységünkkel a veszprémi csoportot is hasznossá és vonzóvá tesszük a meglévő tagok és minél több érdeklődő számára.

Hivatkozott irodalom

W1 = A Pannon KultúrKlub Facebook-oldala: <https://www.facebook.com/PannonKulturKlub>

W2 = A Pannon Egyetem Open University honlapja: <https://felveteli.uni-pannon.hu/open-university>

W3 = Az Éghajlatváltozás Nemzeti Laboratórium honlapja: <https://klimavaltozas.org/index.php/kutatas/kutatasi-teruletek>

W4 = A Magyar Nyelvtudományi Társaság honlapja: www.mnyt.hu

NAVRACSICS JUDIT
PARAPATICS ANDREA
Pannon Egyetem

Heltainé Nagy Erzsébet 70 éves*

Kedves Erzsike, kedves Vendégek! Ünnepi alkalomra gyűltünk ma össze: kedves kollégánk, Heltainé Nagy Erzsébet 70. születésnapját ünnepeljük. Amikor felkértek, hogy tartsak köszöntő beszédet a mai napon, rögtön arra gondoltam, hogy igen, természetesen örömmel vállalom.

Erzsikét 2001 óta ismerem, és amikor köszöntésére készültem, rögtön két fontos dolog jutott eszembe: először is hosszú, eredményekben, kutatási és oktatási tapasztalatokban gazdag pályája, amelyet a szakmában mindenki ismer és elismer. Heltainé Nagy Erzsébet a Nyelvtudományi Kutatóközpont – korábbi nevén MTA Nyelvtudományi Intézet – tudományos főmunkatársa, a Nyelvművelő és Nyelvi Tanácsadó Kutatócsoport vezetője volt, illetve a Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének egyetemi docense jelenleg is. Kutatási területei a nyelvművelés, nyelvi tanácsadás, a stilisztika, retorika, szövegtan, az irodalmi nyelv és Sinka István stílusa. Számos kutatócsoport munkájában tevékenykedett, tevékenykedik: tagja volt az ELTE Stíluskutató csoportjának, tagja a KRE-n működő TERMIK kutatócsoportnak, és részt vett a KRE BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszékének tagjaként a nemzetközi Hungarobox-projektben is. Heltainé Nagy Erzsébet oktatás- és tudományszervező tevékenysége is kimagasló: az MTA Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottságának tagja, 2005-től 2012-ig titkára, az MTA Nyelvtudományi Bizottsága Magyar Nyelvészeti Munkabizottságának tagja, a Református Egyház Doktorok Kollégiuma nyelvi és irodalmi szekciójának tagja; egyetemi hallgatók versenyfelkészítője, akinek munkáját a hallgatók OTDK-kon, szónok- és helyesírási, illetve anyanyelvi versenyeken való részvétele, eredményei igazolják. Erzsike folyóiratok szerkesztőbizottságában és tudományos társaságok tagjaként is aktív szerepet vállalt, vállal: a Magyar Nyelvőrnek 2021-ig, az Édes Anyanyelvünknek jelenleg is szerkesztőbizottsági tagja; tagja továbbá a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak, az Anyanyelvápolók Szövetségének, az MTA Köztestületének, a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének, a Termini Egyesületnek pedig alapító tagja. Munkásságát több alkalommal ismerték el jelentős díjakkal, kitüntetésekkel: a Magyar

* Elhangzott a Magyar Nyelvtudományi Társaság 2023. május 16-ai ülésén.